

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 11 grudnia 2023 r.

Pozycja 92

POSTANOWIENIE

z dnia 25 października 2023 r.

Sygn. akt SK 4/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący
Justyn Piskorski
Julia Przyłębska
Jakub Stelina
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 października 2023 r., skargi konstytucyjnej R.Ś. o zbadanie zgodności:

art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2019 r. poz. 341 ze zm.) z art. 2, art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego z datą nadania 18 czerwca 2019 r., R.Ś. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2019 r., poz. 341 ze zm., obecnie: Dz. U. z 2023 r. poz. 622, ze zm., dalej: u.k.p.) z art. 2, art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji.

1.1. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

Wyrokiem z 22 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w K. (sygn. akt [...]) uznał skarżącego za winnego popełnienia przestępstwa prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Skarżącemu wymierzono karę grzywny oraz na podstawie art. 42 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zm.; dalej: k.k.) w związku z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B na okres 5 lat. Jeszcze przed wydaniem wyroku,

17 października 2015 r., skarżącemu zatrzymano prawo jazdy kategorii B, B+E, C, C+E i przekazano Staroście W.

Starosta W. 22 czerwca 2016 r. wydał decyzję o cofnięciu skarżącemu uprawnień „w zakresie kat. B, B+E prawa jazdy”. 23 czerwca 2016 r. skarżący skierował do Starosty W. wniosek o zwrot zatrzymanego prawa jazdy z kategoriami C, C+E, które nie zostały objęte sądowym zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Decyzją z 17 sierpnia 2016 r. Starosta W. odmówił zwrotu prawa jazdy z uprawnieniami wskazanych kategorii skarżącemu. Starosta odmowę uzasadnił powołaniem się na art. 12 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. Starosta stwierdził, że „osobie, wobec której orzeczony został środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów kat. B, nie może zostać zwrócone prawo jazdy obejmujące uprawnienia w kategorii C, C+E”.

Skarżący zaskarżył decyzję Starosty W. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w C. (dalej: SKO). SKO decyzją z 29 września 2016 r. utrzymało w mocy decyzję Starosty W., powołując się na art. 12 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. W uzasadnieniu wskazano, że „[w]ykładnia językowa przepisu art. 12 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami (...) ale także racje celowościowe omawianych rozwiązań legislacyjnych (...) nakazują przyjąć, iż w przepisach art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami wyrażony został jednoznaczny nakaz niewydawania przez organ administracyjny osobom ubiegającym się o zwrot zatrzymanego prawa jazdy kategorii C, C+E, w czasie trwania orzeczonego sądowonie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, obejmującego m.in. kategorię B, wprost wyszczególnioną w przepisach art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami”.

Na decyzję SKO skarżący złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. (dalej: WSA). Sąd, wyrokiem z 17 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił skargę. WSA przychylił się do argumentacji Starosty W. oraz SKO w C., zaznaczając ponadto, że „[t]rudno sobie wyobrazić, by racjonalny ustawodawca pozbawiając prawa do kierowania pojazdami osobowymi (kategorii B) zezwolił na prowadzenie pojazdów ciężarowych lub ciężarowych z przyczepą (kategorii C i C+E)”.

Skarżący zaskarżył w całości wskazany wyrok WSA do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA). Skarga kasacyjna została przez NSA oddalona wyrokiem z 28 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]). NSA wskazał, że istotą sporu jest prawidłowość wykładni przepisów stanowiących podstawę decyzji, czyli art. 12 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. Zdaniem NSA, przepisy te zostały prawidłowo zastosowane w analizowanej sprawie. Analiza ich treści „nie pozostawia wątpliwości, że wołą ustawodawcy było wywołanie w tym wypadku dodatkowej, niezależnej od sankcji karnej, sankcji administracyjnej poprzez uniemożliwienie osobie z orzeczonym zakazem prowadzenia pojazdów określonej kategorii, odzyskania dokumentu umożliwiającego kierowanie pojazdami innych kategorii”. Ponadto zdaniem sądu „Sam fakt skazania skarżącego i orzeczenie wobec niego środka karnego może wywołać różne, niezależne od siebie skutki prawne na gruncie innych niż prawo karne gałęzi prawa”. W związku z tym organ nie może uwzględnić wniosku o wydanie lub zwrot dokumentu prawa jazdy innych kategorii w okresie obowiązywania orzeczonego przez sąd karny zakazu prowadzenia pojazdów obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B.

1.2. Skarżący twierdzi, że art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. narusza zasadę sprawiedliwości społecznej i zasadę ponownego orzeczenia kary za ten sam czyn (*ne bis in idem*) wyrażone w art. 2 Konstytucji, zasadę podziału i równowagi władzy ustawodawczej i władzy sądowniczej wyrażonej w art. 10 ust. 1 Konstytucji, zasadę sprawiedliwego procesu wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji, oraz zasadę, iż to sądy sprawują wymiar sprawiedliwości wyrażoną w art. 175 ust. 1 Konstytucji.

Zdaniem skarżącego, przedmiot kontroli, który w sytuacji orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów kategorii B przewiduje sankcję administracyjną w postaci odmowy zwrotu

prawa jazdy na inne kategorie, nieobjęte zakazem, prowadzi do podwójnego ukarania. Skarżący podkreśla, że sąd powszechny w swoim wyroku uwzględnił jego sytuację zawodową i umożliwił mu wykonywanie zawodu kierowcy, pozostawiając kategorię prawa jazdy C, C+E. Z powodu odmowy zwrotu prawa jazdy kategorii C i C+E skarżący został pozbawiony możliwości wykonywania pracy w dotychczasowym zawodzie. W rezultacie został on przesunięty na inne, dużo mniej płatne stanowisko pracy. Z uwagi na uwzględnienie sytuacji zawodowej przez Sąd Rejonowy w K. w swoim wyroku, skarżący nie składał apelacji. Dlatego też argumentuje, że kwestionowany przepis u.k.p. narusza zasadę poprawnej legislacji. Pozostaje on bowiem w sprzeczności z art. 42 k.k., który dopuszcza orzeczenie przez sąd zakaz prowadzenia pojazdów jedynie określonego rodzaju. Skarżący twierdzi, że taki stan rzeczy może „skutkować wprowadzeniem obywateli w błąd co do ich sytuacji prawnej” (skarga, s. 7). Ponadto, „[p]oprzez takie stanowienie prawa ustawodawca pozbawia obywateli możliwości podejmowania racjonalnych decyzji mających wpływ na ich sytuację prawną” (skarga, s. 8).

Odmowa wydania prawa jazdy kategorii, wobec której nie orzeczono zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, narusza zdaniem skarżącego również „wyrażoną w art. 10 ust. 1 Konstytucji zasadę podziału i równowagi władzy ustawodawczej i władzy sądowniczej przyznając pierwszej z nich niczym nieuzasadnioną preferencję w rozstrzygnięciu indywidualnych spraw konkretnych osób (w niniejszej sprawie R.Ś.), kosztem władzy sądowniczej” (skarga, s. 9). Zdaniem skarżącego bowiem treść przedmiotu kontroli *de facto* niweczy „treść orzeczenia wypracowanego przez sąd powszechny, w zakresie w jakim sąd ten doszedł do wniosku, iż w realiach danej sprawy i odnośnie do danego konkretnego sprawcy wystarczającym będzie ograniczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do pojazdów określonego rodzaju” (skarga, s. 9). Stanowi to „naruszenie wyrażonej w art. 175 ust. 1 Konstytucji zasady, iż to sądy sprawują wymiar sprawiedliwości” (skarga, s. 9).

Kwestionowane przepisy prowadzą również do oderwania „dolegliwości faktycznie ponoszonych przez R.Ś. od treści orzeczenia wydanego w jego sprawie przez sąd” (skarga, s. 9).

Skarżący stwierdził również, że w konsekwencji, taki sposób ukształtowania art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. w odniesieniu do sytuacji, w której ubiegał się o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w zakresie kategorii uprzednio posiadanych, a nieobjętych orzeczonym środkiem karnym zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, narusza także wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji zasadę, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Automatyczne „rozszerzenie” sankcją administracyjną orzeczonego środka karnego w oderwaniu od okoliczności oraz sytuacji rodzinnej i zawodowej, które zostały wzięte pod uwagę przez sąd, spowodowało, że naruszona została konstytucyjna zasada prawa do sądu.

2. Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z 10 lutego 2020 r. poinformował, że nie zgłasza udziału w niniejszym postępowaniu.

3. W imieniu Sejmu, stanowisko w sprawie zajął Marszałek Sejmu, który w piśmie z 26 czerwca 2020 r. wniósł o stwierdzenie, że art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. w zakresie, w jakim zakazuje wydania osobie ubiegającej się o zwrot zatrzymanego prawa jazdy, wobec której orzeczono środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych objętych kategorią B, w okresie obowiązywania tego zakazu, prawa jazdy kategorii C oraz C+E, jest zgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą *ne bis in idem*. Ponadto Marszałek Sejmu wniósł o umorzenie postępowania w pozostałym zakresie ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

W analizie przeprowadzonej w uzasadnieniu stanowiska Marszałek Sejmu wskazał daleko idące podobieństwa pomiędzy środkiem karnym w postaci zakazu prowadzenia pojazdów oraz kwestionowanej w sprawie sankcji administracyjnej. Marszałek Sejmu określił je jako „środki represyjne o zbieżnych celach i funkcjach” (uzasadnienie stanowiska Sejmu, s. 32). W uzasadnieniu przywołano również orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, z którego zdaniem Marszałka Sejmu wynika, że „odpowiedzialność i sankcja, formalnie zakwalifikowane jako administracyjne, również są objęte działaniem zasady *ne bis in idem*, jeśli w istocie mają charakter środka represyjnego” (uzasadnienie stanowiska Sejmu, s. 32).

4. Prokurator Generalny w piśmie z 1 września 2020 r. (sygn. akt PK VIII TK 4.2020) wniósł o orzeczenie, że art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. w zakresie, w jakim zakazują wydania osobie ubiegającej się o zwrot zatrzymanego prawa jazdy, wobec której orzeczono środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych objętych kategorią B, w okresie obowiązywania tego zakazu, prawa jazdy kategorii C oraz C+E, są zgodne z wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami *ne bis in idem* oraz zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W pozostałym zakresie Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania wobec niedopuszczalności wydania wyroku.

Uzasadniając swoje stanowisko Prokurator Generalny argumentował, że odmowa zwrotu prawa jazdy nie stanowi rozszerzenia sankcji orzeczonej wyrokiem karnym poprzez decyzję administracyjną. Prokurator Generalny powołał się na wyrok NSA z 14 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]), w którym stwierdzono, że „[t]o samo zdarzenie prawne (fakt skazania skarżącego i orzeczenia wobec niego środka karnego), wywołuje bowiem różne i niezależne od siebie skutki prawne. Rodzi ono skutki wynikające wprost z przepisów prawa karnego (art. 42 k.k.), jednakże pociąga za sobą też skutki na płaszczyźnie prawa administracyjnego, w postaci przewidzianych w nim sankcji”.

Ponadto Prokurator Generalny stwierdził, że skarżący wskutek sankcji nie utracił uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi kategorii C, C+E. Jedynie odmówiono mu wydania dokumentu prawa jazdy w zakresie powyższych kategorii.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Warunki merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej.

1.1. Trybunał przypomina, że skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Merytoryczne rozpoznanie skargi uwarunkowane jest spełnieniem szeregu przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, dalej: u.o.t.p.TK).

1.2. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest on na każdym etapie postępowania zobowiązany do kontroli, czy nie zachodzi jedna z ujemnych przesłanek wydania wyroku, skutkująca obligatoryjnym umorzeniem postępowania. Składu Trybunału rozpoznającego sprawę *in merito* nie wiąże stanowisko zajęte na etapie kontroli wstępnej w postanowieniu o nadaniu skardze dalszego biegu lub postanowieniu o uwzględnieniu zażalenia skarżącego na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał nie jest również związany stanowiskiem zajęтым na etapie wstępnego rozpoznania. Przekazanie skargi konstytucyjnej po zakończeniu kontroli wstępnej do rozpoznania nie przesądza zatem w ostateczny sposób o dopuszczalności jej merytorycznego

rozpatrzenia. Kontrolując bowiem istnienie pozytywnych przesłanek procesowych i brak ujemnych przesłanek, skład rozpatrujący daną sprawę może dojść do wniosków odmiennych niż te, które zostały wydane w postanowieniu wydanym na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z 18 grudnia 2018 r., sygn. SK 25/18, OTK ZU A/2018, poz. 82, 3 grudnia 2020 r., sygn. SK 27/17, OTK ZU A/2020, poz. 68, 14 lipca 2021 r., sygn. SK 90/19, OTK ZU A/2021, poz. 42).

1.3. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału Konstytucyjnego, Trybunał na podstawie art. 59 ust. 1 u.o.t.p. TK umarza na posiedzeniu niejawnym postępowanie, jeżeli wydanie orzeczenia jest zbędne lub niedopuszczalne. Taki stan rzeczy ma miejsce między innymi w sytuacji, gdy zaskarżany przepis prawny był już przedmiotem kontroli jego zgodności z Konstytucją w innej sprawie rozpoznawanej przez Trybunał (zob. postanowienia z 26 marca 2002 r., sygn. P 3/02, OTK ZU nr 2/A/2002, poz. 22, 3 października 2006 r., sygn. SK 34/05, OTK ZU nr 9A/2006, poz. 130 poz. 161, 4 grudnia 2014 r., sygn. K 24/13, OTK ZU 11/A/2014, poz. 124, 20 grudnia 2022 r., sygn. SK 78/20, OTK ZU A/2023, poz. 22).

2. Ocena zasadności merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej w niniejszym postępowaniu.

2.1. W wyroku z 4 lipca 2023 r. (sygn. SK 23/21, OTK ZU A/2023, poz. 57) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 w związku z art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2023 r. poz. 622, ze zm., dalej: u.k.p.) w zakresie, w jakim pozbawia osoby posiadające uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi określonych kategorii prawa jazdy prawa do odzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie tego rodzaju uprawnień odnośnie do pojazdów mechanicznych, co do których nie orzeczono wobec nich środka karnego w postaci zakazu ich prowadzenia, jest niezgodny z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący w sprawie o sygn. SK 23/21 prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego został uznany za winnego popełnienia przestępstwa prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Orzeczono wobec niego m.in. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, dla których wymagane jest prawo jazdy kategorii B, na okres 5 lat oraz obowiązek zwrotu dokumentu uprawniającego go do prowadzenia pojazdu do właściwego starostwa. Sąd, ograniczając zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych jedynie do kategorii B wziął pod uwagę jego sytuację osobistą i zawodową. Następnie skarżący w sprawie o sygn. SK 23/21 wystąpił do starosty o wydanie wtórnika prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, C1, C, C+E, B+E, C1+E. Decyzja odmowna Starosty utrzymana została w mocy decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego oraz wyrokami sądów administracyjnych. Zarówno organy administracji publicznej jak i sądy administracyjne w swoich rozstrzygnięciach powoływały się na art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 w związku z art. 12 ust. 1 pkt 2 u.k.p.

Skarżący w sprawie o sygn. SK 23/21 wniósł w skardze konstytucyjnej o uznanie wskazanego przepisu w zakresie, w jakim pozbawia osoby uprzednio posiadające uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi określonych kategorii prawa jazdy, prawa do odzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie tego rodzaju uprawnień odnośnie do pojazdów mechanicznych, co do których nie orzeczono wobec nich środka karnego w postaci zakazu ich prowadzenia jako niezgodnego z art. 2, art. 10, art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji.

Zdaniem skarżącego w sprawie o sygn. SK 23/21, art. 12 ust. 2 u.k.p. winien ograniczać się jedynie do osób, które nie posiadały uprawnień przed prawomocnym orzeczeniem sądu karnego, gdyż w takiej formie przepis ten byłby w pełni uzasadniony. Wykluczałby on

możliwość obejścia prawa i likwidował sytuacje, w których osoba, wobec której orzeczono np. zakaz prowadzenia pojazdów kategorii B w okresie obowiązywania tego zakazu nabyła uprawnienia na inne kategorie i ponownie stała się uczestnikiem ruchu drogowego niezależnie od orzeczonego środka karnego” (uzasadnienie skargi w sprawie o sygn. SK 23/21, s. 11).

Trybunał, przychylając się w wyroku o sygn. SK 23/21 do stanowiska skarżącego uznał, że przewidziana przez zaskarżone przepisy sankcja administracyjna uniemożliwia w praktyce legalne kierowanie pojazdem mechanicznym, gdyż „posiadanie prawa jazdy jako dokumentu stwierdzającego uprawnienie danej osoby do kierowania pojazdem jest co do zasady konieczne, aby legalnie kierować tym pojazdem na drogach publicznych oraz na drogach położonych w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu na terytorium Polski.” Trybunał w konsekwencji stwierdził, że zaskarżone przepisy prowadzą do sytuacji, w której niezależnie od treści orzeczenia sądu, sprawca pozbawiony będzie możliwości legalnego kierowania innymi pojazdami.

Trybunał w przywołanym wyroku ponadto podkreślił, iż wyrok ten stanowi dla skarżącego, jak i podmiotów będących w tej samej sytuacji, podstawę do wystąpienia ze skargą o wznowienie postępowania przed sądem administracyjnym, oraz o wznowienie postępowania przed organem administracji publicznej.

2.2. Trybunał przed merytorycznym rozpatrzeniem sprawy musi dokonać analizy, czy pomiędzy przedmiotową sprawą a sprawą o sygn. SK 23/21 zachodzi tożsamość przedmiotowa lub podmiotowa. W sytuacji, gdy zachodzą obie tożsamości, merytoryczne rozpatrzenie sprawy jest niemożliwe z powodu wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej *res iudicata*. Jeśli natomiast w sprawie występuje jedynie tożsamość przedmiotowa, wydanie orzeczenia jest zbędne z powodu zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej *ne bis in idem* (por. postanowienie z 12 grudnia 2005 r., sygn. SK 4/03, OTK ZU nr 11/A/2005, poz. 143).

2.3. Oczywiście jest, że w sprawach nie zachodzi tożsamość podmiotowa. Skarga została wniesiona przez inną osobę niż skarga w sprawie o sygn. SK 23/21.

2.4. Kluczowe dla merytorycznego rozpatrzenia sprawy jest przeanalizowanie, czy nie zachodzi tożsamość przedmiotowa. W niniejszej sprawie zakwestionowany został art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p., w brzmieniu:

„2. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się także wobec osoby ubiegającej się o wydanie lub zwrot zatrzymanego prawa jazdy, a także o przywrócenie uprawnienia w zakresie prawa jazdy kategorii:

2) AM, A1, A2, A, C1, C, D1 lub D – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B;

3) B+E, C1+E, C+E, D1+E lub D+E – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1, C, D1 lub D”.

Należy zwrócić uwagę, że ustawodawca nawiązuje w art. 12 ust. 2 u.k.p. wprost do treści art. 12 ust. 1 pkt. 2 u.k.p., który brzmi: „Prawo jazdy nie może być wydane osobie w stosunku do której został orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych – w okresie i zakresie obowiązywania tego zakazu”. W sprawie o sygn. SK 23/21 zaskarżony został art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 w związku z art. 12 ust. 1 pkt 2 u.k.p.

Pomimo że w przedmiotowej sprawie art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. rozpatrywany jest samoistnie a w sprawie o sygn. SK 23/21 rozpatrywany był w związku z art. 12 ust. 1 pkt 2 u.k.p. to pomiędzy obiema sprawami również zachodzi tożsamość przedmiotowa. Jest tak, ponieważ w art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 u.k.p. wprost wskazane jest odniesienie do art. 12 ust. 1 pkt 2 u.k.p. Zatem nie jest możliwe rozpatrzenie konstytucyjności art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3

u.k.p. bez związku z art. 12 ust. 1 pkt 2 u.k.p. Podsumowując, w obu sprawach przedmiot kontroli, pomimo innego sformułowania ma tożsamy charakter.

W przedmiotowej sprawie wskazane wzorce kontroli to art. 2, art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji. Te same wzorce kontroli zostały wskazane w sprawie o sygn. SK 23/21.

Różnica występuje w zakresie zaskarżenia. W sprawie o sygn. SK 23/21 przedmiot kontroli został zaskarżony w zakresie, w jakim „pozbawia osoby uprzednio posiadające uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi określonych kategorii prawa jazdy, prawa do odzyskania dokumentu potwierdzającego posiadanie tego rodzaju uprawnień odnośnie do pojazdów mechanicznych, co do których nie orzeczono wobec nich środka karnego w postaci zakazu ich prowadzenia”. W przedmiotowej sprawie natomiast nie wskazano wprost zakresu zaskarżenia przedmiotu kontroli.

2.5. Istotne dla oceny zasadności merytorycznego rozpatrzenia przedmiotowej sprawy jest więc, czy dany przepis był już przedmiotem kontroli jego zgodności z Konstytucją w sprawie o sygn. SK 23/21 w zakresie, który uwzględnia sytuację prawną skarżącego oraz zarzuty sformułowane w skardze konstytucyjnej.

Z analizy porównawczej treści obu skarg wynikają daleko zachodzące podobieństwa co do sytuacji, w której znajdują się obaj skarżący. Wobec skarżącego w przedmiotowej sprawie, podobnie jak w sprawie o sygn. SK 23/21, orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, dla których wymagane jest prawo jazdy kategorii B. Sąd, biorąc pod uwagę sytuację osobistą i zawodową skarżącego, pracującego jako kierowca, nie zdecydował się na rozszerzenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na inne kategorie. Skarżący, podobnie jak w sprawie o sygn. SK 23/21 ubiegał się u Starosty o wydanie zatrzymanego prawa jazdy na kategorie, wobec których nie orzeczono zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i otrzymał decyzję odmowną.

Pomimo braku sformułowania wprost zakresu zaskarżenia, treść skargi ewidentnie odnosi się do analogicznej sytuacji jak w sprawie o sygn. SK 23/21. W uzasadnieniu przedmiotowej skargi zarzuty wobec zaskarżonych przepisów są wprost formułowane w zakresie, jakim odnoszą się one do osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi, które pozbawione są możliwości odzyskania dokumentu potwierdzającego te uprawnienia, pomimo, że nie orzeczono wobec nich środka karnego w postaci zakazu ich prowadzenia. Skarżący stwierdził, że „[p]oprzez wprowadzenie regulacji zawartej w art. 12 ust. 2 pkt 2 i pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami w jej aktualnym brzmieniu, a dotyczącej osób ubiegających się o zwrot zatrzymanego prawa jazdy ustawodawca dał wyraz braku zaufania do trafności orzeczeń podejmowanych przez sądy powszechne na podstawie art. 42 Kodeksu karnego” (skarga, s. 9) oraz: „[t]aki sposób kształtowania art. 12 ust. 2 pkt. 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami w odniesieniu do R.Ś. który obiegał się o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w zakresie kategorii uprzednio posiadanych, a nie objętych orzeczoną środkami karnymi zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych narusza także wyrażoną w art. 45 ust. 1 Konstytucji zasadę, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd” (skarga, s. 10).

Konkludując, należy uznać, że w sprawie zaistniała tożsamość przedmiotowa badanych przepisów względem przepisów badanych w sprawie o sygn. SK 23/21. Biorąc pod uwagę tożsamy przedmiot i wzorce kontroli, oraz analogiczne sytuacje skarżących, będące podstawą formułowanych zarzutów w uzasadnieniu skargi, zaskarżony przepis był już poddany kontroli konstytucyjności w zakresie, który uwzględnia zarzuty podnoszone przez skarżącego w przedmiotowej sprawie. Trybunał, wskazując na skutki wyroku o sygn. SK 23/21, wprost zaznaczył, że stanowi on podstawę do wystąpienia ze skargą o wznowienie postępowania przed sądami administracyjnymi oraz organami administracji publicznej nie przez dla

skarżącego w danej sprawie, ale również podmioty będące w tej samej sytuacji, czyli także skarżącego w przedmiotowej sprawie.

2.6. Z uwagi na występowanie tożsamości przedmiotowej, w sprawie zaistniała negatywna przesłanka procesowa w postaci *ne bis in idem* uzasadniająca umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK z uwagi na zbędność wydania wyroku.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.